

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA

Toimiala: **Ympäristöpalvelut**

1. Toimialan toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuolto on ympäristöperäisten terveysriskien vähentämiseen, poistamiseen ja ehkäisemiseen tähtäävää toimintaa. Se on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioon ottaen valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden ja tupakkalain valvonta sekä eläinlääkintähuoltolain mukaiset eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut.

Ympäristönsuojelun tarkoituksena on luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla turvata nykyisille ja tuleville kuntalaisille viihtyisä, puhdas ja virikkeellinen ympäristö. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ympäristönsuojelun yleisen edun valvoja paikallisella tasolla.

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset taloussuunnitelmakautena

Kemijärvi, Pelkosenniemi, Salla ja Savukoski ovat muodostaneet Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen 1.1.2013 alkaen. Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät on liitetty organisaatioon 1.1.2016 Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken osalta, sekä 1.1.2019 Sallan osalta. Yhteistoiminnan lähtökohtina ovat kuntalaisille laadullisesti samantasoiset ja samanhintaiset palvelut koko yhteistoiminta-alueella. 1.1.2023 organisaatio siirtyi kahtena erillisenä tulosalueena Kemijärven kaupungin vastuulle.

Parlamentaarisesti on linjattu ympäristöterveydenhuollon siirtymisestä hyvinvointialueille vuonna 2026. Hallitusohjelmassa tätä ei kuitenkaan ole kirjattuna, joten tilanne kelluu ainakin kuluvan hallituskauden yli. Valtion tasolla selvitetään jälleen yhteistoiminta-alueiden yhdistämistä lainsäädännöllä laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Toimintakenttä on rajussa muutoksessa ja palvelujen turvaamisen avain on laajentuvassa yhteistyössä yli yhteistoiminta-alueiden rajojen. Olemassa olevan tilanteen muuttamisessa on kuitenkin omat haasteensa mm. maakunnan pitkien välimatkojen vuoksi.

3. Kaupunkistrategian 2025–2030 painopisteistä johdetut toiminnalliset tavoitteet palvelutuotannossa

HYVÄ JA SUJUVA ARKI			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 30.6.
Ympäristöterveydenhuolto huolehtii omalta osaltaan turvallisesta elinympäristöstä ihmisten ja eläinten arjessa.	Lakisääteiset viranomaistehtävät (kuten säännöllinen valvonta ja eläinlääkäripalvelut) pyörivät keskeytyksettä.	Mahdollisimman vähän häiriötilanteita. Mahdollisimman viiveetön toiminta.	Häiriötilanteita on ollut, mutta niihin on kyetty reagoimaan viiveettä. Valvonta ja palvelut hoituvat, resurssivajaus ja häiriötilanteet vaikuttavat jossain määrin muuhun toimintaan mm. aikaviiveellä.

ELÄMÄÄ SYKKIVÄÄ KASVUA YHDESSÄ YRITTÄJIEN KANSSA			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 30.6.
Yritystoimintaan liittyvät lupaprosessit etenevät jouhevasti, samalla kuitenkin varmistaen, että hankkeet ja toiminta täyttävät lainsäädännön reunaehdot. Tasapuolinen viranomaistoiminta.	Ennakoiva neuvonta. Käsittelyjärjestys vireilletulon mukainen.	Lupaprosessit ja valvonta etenevät vähintään valtakunnallisessa keskiarvoajassa. Virka- ja työsuhteet täytettyinä.	Lupaprosessit ja valvonta pääsääntöisesti valtakunnallisessa keskiarvoajassa. Henkilöresursseissa vajetta.

UUSIA MAHDOLLISUUKSIA TURVALLISUUSYMPÄRISTÖSSÄ			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 30.6.
Huoltovarmuuden turvaaminen mahdollisissa poikkeusoloissa.	Valmiussuunnitelmien päivitys,	Päivitetty valmiussuunnitelma	Valmiussuunnitelman päivittäminen kesken.

	talousvesilaitosten häiriötilannesuunnitelmien ajantasaisuuden varmistaminen. Toimivat tuotantoeläinten eläinlääkäripalvelut.	hyväksytty lautakunnassa viimeistään Q1/2026. Talousvesilaitosten tilanne käyty läpi vuoden 2026 loppuun mennessä (aloitettu 2025). Eläinlääkintähuollon toimintatilastot.	Talousvesilaitosten tilanteen läpikäynti viivästynyt. Eläinlääkintähuollon palvelut on voitu toteuttaa resurssivajeesta huolimatta.
--	---	--	---

VAKAA JA ENNAKOIVA KUNTATALOUS			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 30.6.
Kustannusten kasvu hallintaan.	Vastuullinen talousarvion laadinta, niiltä osin kuin vaikuttaminen mahdollista.	Suoraan mitattavissa talousluvusta.	Toimintatuotoissa viivettä johtuen laskutusrytmistä ja asiakasmaksujen tuloutumisesta.

VASTUULLINEN JOHTAMINEN			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TOT. 30.6.
Onnistunut johtaminen edellyttää, että koko tiimin työelämätaidot ovat kunnossa. Ajankäytön hallinta kuntoon.	Työilmapiirin vahvistaminen; yhteiset tapaamiset, tiimipalaverit. Työsidonnaisuuden keventäminen eri toimenpitein.	Työhyvinvointikyselyt. Suorat palautekeskustelut. Sairaspoissaolot. Työaikakirjanpito.	Resurssivajetta on ollut, joka on kuormittanut henkilöstöä. Työaikasaldot ovat määräysten rajoissa.

4. Muut toiminnan painopistealueet, tavoitteet ja kehittämistarpeet (sisältää myös kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen)

	Painopiste	Tavoite	Kehittämistarve	TOT. 30.6.
1.	Lakisääteisen viranomaistoiminnan turvaaminen	Uusien viranhaltijoiden kunnollinen perehdyttäminen. Lisäresurssi.	Mahdollisimman vähän häiriötilanteita, lupaprosessit ja valvonta ajantasaista ja ilman suurempia viivytyksiä.	Häiriötilanteita on ollut, mutta niihin on kyetty reagoimaan viiveettä. Valvonta ja palvelut hoituvat, resurssivajaus ja häiriötilanteet vaikuttavat jossain määrin muuhun toimintaan mm. aikaviiveellä.
2.	Huoltovarmuus	Valmiussuunnitelman päivitys. Talousvesilaitosten toimintavarmuus poikkeusoloissa. Eläinlääkäriresurssi kunnossa.	Valmiussuunnitelman päivitys Q1/2026. Talousvesilaitosten suunnitelmat. Tuotantoeläinpalvelujen toimintatilastot.	Valmiussuunnitelma ei ole vielä valmis. Talousvesilaitosten tilanteen läpikäynti viivästynyt. Eläinlääkintähuollon palvelut on voitu toteuttaa resurssivajeesta huolimatta.
3.	Vastuullinen taloudenpito	Tulojen lisääminen menojen paremmaksi kattamiseksi.	Tilinpäätökset. Maksutaksojen tarkastukset.	Maksutaksat on päivitetty ja lautakunta on ne hyväksynyt.

5. Vuoden 2026 tuottavuustoimenpiteet ja -hankkeet

	Tuottavuustoimenpide/Hanke	Tulokset	Mittarit/Arviointi	TOT. 30.6.
1.	Maksutaksojen tarkastaminen.	Tulojen lisääminen.	Taksat hyväksyttynä alkuvuodesta 2026.	Taksat on hyväksytty 31.3.2026., voimaan

			Tilinpäätöstiedot.	1.4.2026.
2.	Alueen röntgentoiminnan turvaaminen.	Alueen kaikki röntgenit käytössä. Tarvittaessa mahdollinen laitteen siirto/lisälaite.	Kuvausten määrän kasvattaminen.	Kemijärven röntgenin uuden ohjausaseman toimitus on ollut myöhässä ja kuvauksia ei ole tehty. Savukosken toimipisteessä ei vakituista eläinlääkärää. Kuvausten määrän kasvattaminen suunnitellusti ei toteudu.
3.	Ympäristönsuojelumääräysten yhtenäistäminen alueella.	Määräykset ajan tasalla ja yhtenäistetty kaikissa kunnissa.	Ympäristönsuojelumääräykset hyväksytty kunnissa vuoden 2026 loppuun mennessä.	Lisäresurssia ympäristönsuojeluun jatkettu. Tavoite ennallaan.

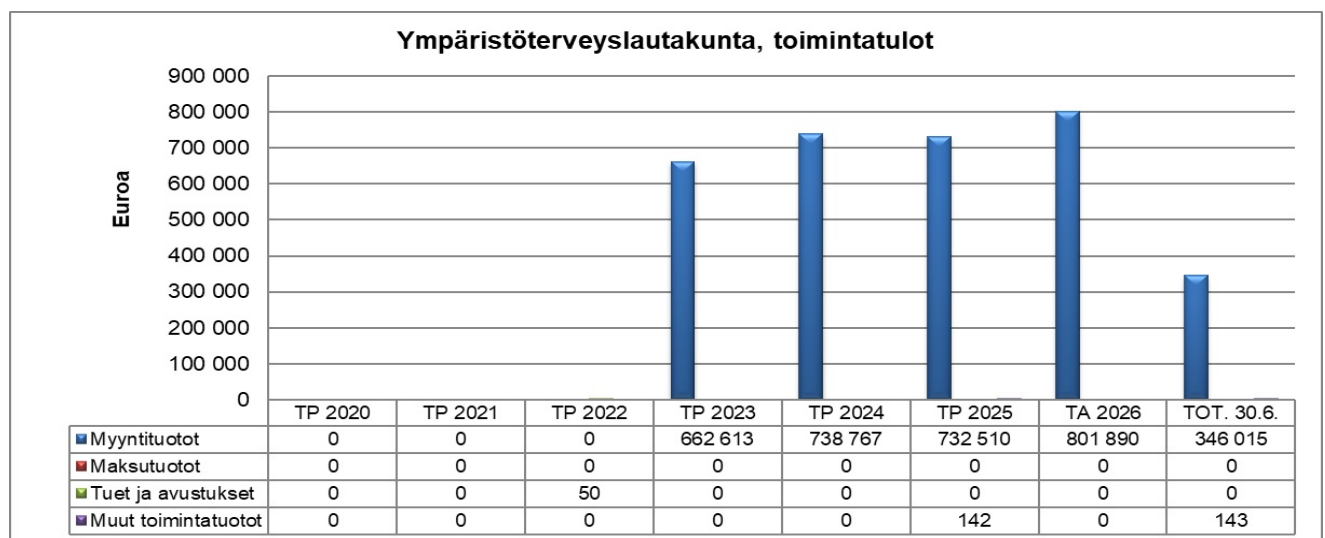
6. Talouden tunnusluvut

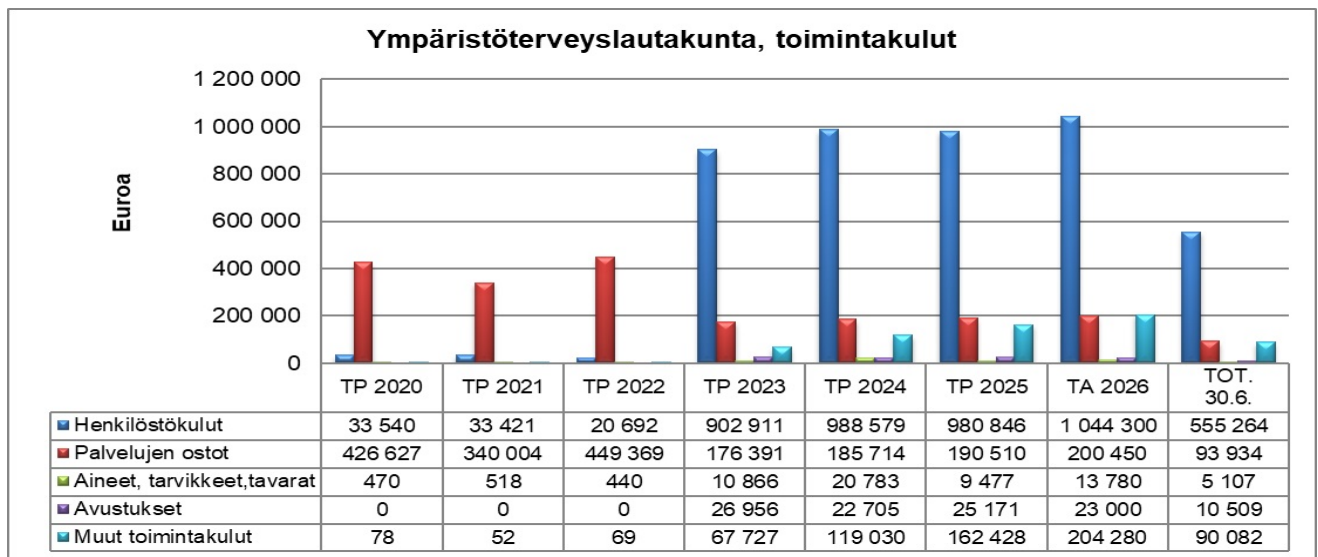
	TP 2024	TA 2025	TP 2025	TA 2026	TOT. 30.6.	TPE 2026
Toimintamenot	-1 336 810	-1 417 140	-1 368 432	-1 485 810	-754 896	-1 485 000
Toimintatulot	738 767	770 370	732 652	801 890	346 158	801 100
Toimintakate	-598 043	-646 770	-635 780	-683 920	-408 738	-683 900

7. Toiminnan tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TP 2025	TA 2026	TOT. 30.6.
Vakin.virat ja toimet 31.12.	11	12	13	13	11
Henkilöstömenot €	-988 579	-987 850	-980 846	-1 044 300	-555 264
Muutos %	9,5	0,0	-0,8	5,7	-46,8
Palvelujen ostot €	-195 714	-210 790	-190 510	-200 450	-93 934
Muutos %	5,3	7,7	2,6	-4,9	-53,1
Toimintakate €/asukas	-86,0	-93,7	-92,0	-99,8	-59,4

TA 2026 vrt. TA 2025 lukuihin, TP 2025 vrt. TP 2024 lukuihin, TOT. 30.6. vrt. TA 2026 lukuihin.

8. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

	Tehtävä/Tavoite	Toimenpide	Mittarit/Arviointi	TOT. 30.6.
1.	Työssäjaksamisen turvaaminen.	Resurssin turvaaminen erilaisin keinoin.	Ylityösaldot hallinnassa. Mahdollisimman vähän sairauspoissaoloja. Työpäivien pituus.	Työaikasaldot määräysten rajoissa. Sairauspoissaoloja on ollut.
2.	Työskentelyolosuhteet kunnossa.	Työergonomia, suojavarusteet ym. kunnossa.	Mahdollisimman vähän tapaturmia tai liitännäisiä sairauspoissaoloja.	Ei tapaturmia.

9. Miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty ja miten puutteisiin on reagoitu v. 2025 ja reagoidaan toimintavuonna 2026

Talouden seuranta kuukausittain. Henkilöstöresurssien äkillisiin pidempiaikaisiin muutoksiin yritetty reagoida heti sijaisten rekrytoinneilla, aina ei ole onnistuttu 100 %. Tämä lisää henkilöstön työn kuormittavuutta. Mahdolliset muutokset henkilöstöresursseissa v. 2026 pyritään ottamaan jo etupainotteisesti tarkasteluun.

10. Henkilöstötavoitteet, -suunnitelma ja resurssien käyttö

	Henkilöstötavoite	Toimenpide	Mittarit/Arviointi	TOT. 30.6.
1.	Kaikki virka- ja työsuhteet täytettyinä. Onnistuneet rekrytoinnit.	Pitovoimasta huolehditaan, mm. koulutukset, työskentelyolosuhteet.	Ei vajetta henkilöstössä. Eläinlääkintähuollon päivystys kiertää pääsääntöisesti viidellä eläinlääkärillä hetkittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta.	Vajetta henkilöstöresurssissa on ollut. Eläinlääkintähuollon päivystys ei ole pääsääntöisesti toteutunut viidellä eläinlääkärillä vaan neljällä.
2.	Valvontaeläinlääkärin viran resurssin lisäys pysyvästi 10–20 % ja eläinlääkärin elintarvikevalvonnan uudelleen järjestely.	Sisäisin järjestelyin.	Toimintatilastot, vasteaika.	Valvontaeläinlääkärin resurssia ei ole voitu lisätä sisäisin järjestelyin pysyvästi eikä elintarvikevalvontaa uudelleenjärjestelyä toteuttaa.
3.	Ympäristönsuojelun lisäresurssi	Rekrytoidaan KHn aiemman linjauksen mukaan 2026 aikana (50 %, 5–6 kk)	Ympäristönsuojelumääräykset valmistuvat.	Lisäresurssi (50 % työajalla) palkattuna 31.12.2026 saakka. Tavoite ennallaan.